

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 10 kwietnia 2025 r.,
w sprawie **M. M.**
skazanego z art. 178a § 1 k.k. i in.
kwestii dopuszczalności kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu
z dnia 14 czerwca 2024 r., sygn. akt II Ka 125/24,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Kolbuszowej
z dnia 23 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 194/23
na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. pozostawić kasację bez rozpoznania;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kolbuszowej wyrokiem z dnia 23 stycznia 2024 r., sygn. akt II K 194/23 uznał M. M. za winnego popełnienia:

1. przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i za to skazał go na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, orzekając ponadto wobec oskarżonego środek karny

w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 lat oraz świadczenie pieniężne w kwocie 5000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;

2. dwóch przestępstw, kwalifikowanych z art. 226 § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 k.k. i przyjmując że stanowią one ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Następnie, na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce orzeczonych kar pozbawienia wolności orzekł wobec M. M. karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie, podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k., warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat. Zobowiązał M. M. do informowania kuratora o przebiegu okresu próby i powstrzymywania się od nadużywania alkoholu oraz oddał go pod dozór kuratora sądowego. Rozstrzygnął także o kosztach.

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości apelacją osobistą oskarżonego, która jednak okazała się nieskuteczna. Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu wyrokiem z dnia 14 czerwca 2024 r., sygn. akt II Ka 125/24, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Od powyższego orzeczenia kasację wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżający wyrok Sądu odwoławczego w całości i podnosząc zarzuty naruszenia prawa procesowego, a to art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., a także art. 2 § 2 k.p.k. oraz art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k., jak również art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., a ponadto zarzut naruszenia prawa materialnego, a to art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. W oparciu o sformułowane zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie M. M. , bądź - ewentualnie - o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Odpowiedź na kasację złożył prokurator, wnosząc o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego z powodu wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w przepisie art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Wniesioną w niniejszej sprawie kasację należało uznać za niedopuszczalną z mocy ustawy, co przesądziło o konieczności pozostawienie jej bez rozpoznania - zgodnie z treścią art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 523 § 2 k.p.k.

Na gruncie art. 523 § 2 k.p.k. ustawodawca przesądził, że wniesienie kasacji na korzyść oskarżonego jest niedopuszczalne, jeżeli nie wymierzono mu kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Od powyższej zasady wprowadzono dwa wyjątki: wniesienie kasacji w trybie art. 521 k.p.k. przez Prokuratora Generalnego i Rzecznika Praw Obywatelskich albo wniesienie kasacji z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k.

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy należy wskazać, że wobec oskarżonego M. M. orzeczono karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat. Kasację wniósł obrońca oskarżonego, zaś żaden z zarzutów nie odnosił się do uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. W takiej sytuacji wniesienie kasacji było niedopuszczalne, a to powinno skutkować wydaniem przez Prezesa Sądu odwoławczego zarządzenia o odmowie jej przyjęcia. Skoro to jednak nie nastąpiło, należało przyjętą kasację pozostawić bez rozpoznania.

Powyższego nie zmienia fakt, że w odpowiedzi na kasację, prokurator – obok bezprzedmiotowego w realiach procesowych sprawy merytorycznego ustosunkowania się do zarzutów kasacji – wskazał na wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., wynikającej z nieobecności obrońcy skazanego M. M. na rozprawie apelacyjnej. Dostrzeżone uchybienie skłoniło prokuratora do sformułowania wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Istotne w tym względzie są dwie kwestie. Po pierwsze, prokurator podniósł zaistnienie dostrzeżonego przez siebie uchybienia w odpowiedzi na kasację, a nie w kasacji. Po drugie, w przypadku kar innych, niż kara pozbawienia wolności, dopuszczalność kasacji została powiązana nie tyle z obiektywnym faktem wystąpienia uchybienia z art. 439 k.p.k., co z formalnym kryterium podniesienia tej okoliczności w zarzucie kasacyjnym. Stanowi o tym wprost art. 523 § 4 k.p.k., gdzie

ustawodawca posłużył się frazą: „Ograniczenia przewidziane w § 2 i 3 nie dotyczą kasacji: 1) wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439”. Na stanowisku takim konsekwentnie stoi także Sąd Najwyższy. Jak wskazano w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2013 r., IV KZ 55/13: „Kasacja wniesiona wbrew ograniczeniom z art. 523 § 2 k.p.k., w której nie podniesiono uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k., jest niedopuszczalna i ma tu zastosowanie rozwiązanie przyjęte w art. 530 § 2 k.p.k. lub art. 531 § 1 k.p.k.”. Brak podniesienia uchybień z art. 439 k.p.k. w kasacji uniemożliwia jej rozpoznanie – bez względu na faktyczne wystąpienie w sprawie naruszenia prawa stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą.

Nie wdając się zatem w ocenę słuszności stanowiska wyrażonego w odpowiedzi na kasację, stwierdzić trzeba, że jeśli zaskarżony wyrok został wydany z uchybieniem dostrzeżonym przez prokuratora, jego wzruszenie może nastąpić w drodze postępowania kasacyjnego zainicjowanego kasacją wniesioną w trybie art. 521 k.p.k. lub wznowienia postępowania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono po myśli art. 637a k.p.k. w zw. z art. 637 § 1 k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[J.J.]

[r.g.]